

Γρηγόριον Θ'. τὸν πάπαν, ὑποταγὴν ὑπισχνεῖτο τῇ Θεόδωρος Κομνηνός, ὁ ἐξ Ἀγγέλων). Ἐπὶ τῇ ἀγίᾳ ἔδρᾳ, καὶ τοὶ Γερμανός, ὁ Κωνσταντινουπόλεως βασιλείας Θεοδώρου Β'. τοῦ Δούκα, υἱοῦ καὶ πατριάρχης: ὑπόμνημα πρὸς αὐτὸν ἀποστείλας διὰ Χριστοφόρου τοῦ μητροπολίτου Ἀγγύρας, ἐπειρᾶτο ματαίως ἀπὸ τοῦ βουλευματος τούτου ἀποτρέψαι αὐτόν. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὁ Θεόδωρος ἐκδύς τὴν ἐκυτοῦ θυγατέρα Εἰρήνην (3) εἰς δευτέραν γυναῖκα τῷ τῶν Βουλγάρων βασιλεῖ Ἀσάν, συναινέσει αὐτοῦ ἐκδόσθαι τὸν ἀδελφὸν Μανουὴλ ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ταῦτα τε καὶ ἡς πρότερον ἤρχε χώρας ἐγκρατὴς γίνεσθαι καὶ αὐτὸς μὲν διὰ τὸ τῶν ὀφθαλμῶν παθος, αὐτοκράτωρ ὀνομασθῆναι μὴ θελήσας, ἀναγορεύει τὸν υἱόν. Ἰωάννην, πάντα τὰ αυτοκρατορικά παράσημα περιβαλὼν αὐτόν. Συμβιβασθεὶς δὲ μετ' ὀλίγον τῷ ἀδελφῷ Μανουὴλ, ἐλθόντι κατ' αὐτοῦ μετὰ ἑξ τριήρων παρ' Ἰωάννου Δούκα τοῦ Βατάτζου, γαμβροῦ καὶ διαδόχου Θεοδώρου τοῦ Λατκαρέως ἐν Νικαίᾳ, Φαρσαλίᾳ δὲ Λάρισσαν καὶ Πλαταμῶνα κυριεύσαντι, ἤρχεν οὕτω διὰ τοῦ υἱοῦ, ἐν ᾧ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Κωνσταντῖνος καὶ Μανουὴλ καὶ ὁ ἀνεψιὸς Μιχαὴλ, ὁ ἐκ παλλακῆς υἱὸς τοῦ προανατοχίου ἀδελφοῦ Μιχαὴλ, εἶχον μέν τινα τῆς ἐπικρατείας ὑπὸ τὴν ἐπωνομίαν δεσπόται. Ὅλιγον δὲ χρόνον διασκευάσας τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν πραγμάτων, ὁ Θεσσαλονίκης Ἰωάννης ὑπὸ τοῦ Δούκα Ἰωάννου τοῦ Βατατζου πολεμηθεὶς μετὰ πολυαριθμοῦ στρατιᾶς, ἀπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀξιώματος εἰς δεσπότην ὑποβιβάζεται καὶ ὑποτελὴς αὐτοῦ γίγνεται. Τοῦ δὲ Ἰωάννου μετ' οὐ πολὺ ἀποθνήσκοντος, διαδέχεται τὴν ἀρχὴν ὁ ἀδελφὸς Δημήτριος ἐφ' οἷς ὅροις καὶ ἐκείνος μετ' ὀλίγον δ' ὁ Δημήτριος διαβληθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν τῷ Δούκᾳ Ἰωάννῃ ἐπολιορκήθη ὑπ' αὐτοῦ ἐν Θεσσαλονικῇ καὶ ἠναγκάσθη παραδοθῆναι, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀσίαν ἀπυκχεῖς περιωρισθῆναι εἰς τὸ φρούριον Λεοντιανῆν. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ, ὁ Θεόδωρος, ἤρχεν ἔτι τῶν περὶ Βοδηνούς καὶ Σταρίδολα καὶ Στρόβον (ἐν Μακεδονίᾳ) χωρῶν. ὡς καὶ ὁ ἐξ ἀδελφὸς Μιχαὴλ νῦν περὶ Πελαγονίαν καὶ Ἀχρίδα καὶ Πρίλαπον.

Καὶ περ δὲ κηδεστὴν ποιησάμενος ὁ Μιχαὴλ πρὸς τὸν Δούκαν Ἰωάννην τὴν ἐκ τοῦ υἱοῦ Θεοδώρου ἐγγόνην, τούτου Μιρίαν τῷ ἐκυτοῦ υἱῷ Νικηφόρῳ μνηστεύσας, ὅς διὰ τοῦτο καὶ δεσπότης μετὰ τοῦ πατρὸς ἀνηγορεύθη ὑπὸ τοῦ Βατάτζου· ὁ δὲ στρατεύσας ἐπ' αὐτοὺς ἡμιτέρους, τὸν μὲν Μιχαὴλ ἠνάγκασε, παραδόντας τὰς πόλεις Πρίλαπον, Βελεσόν, τὸ φρούριον Ἀλβανὸν καὶ τὰς Κρόας (ν. Κροῖαν), νὰ καθυποταγῇ πάλιν αὐτῷ, τὸν δὲ Θεόδωρον δέσμιον ἀπήγαγε κρατῆσαι καὶ τῶν ὑπὸ τούτου κατεχομένων πόλεων Ἀχρίδος, Δεαβδέλεως, Κακτορίας καὶ Βοδηνῶν (πάντα ταῦτα συνέβησαν μέχρι τοῦ 1234, ὅτε ἐτελεύτησεν ὁ

(3) Γυναίκα δὲ εἶχεν ὁ Θεόδωρος Ν. Πετραλίφαν, Πετραλίφου τοῦ μεγάλου Χαρτουλαρίου ἀδελφόν. — Πετραλίφαι δὲ οἱ ἐκ τῶν Φράγκων γένους ὀρμώμενοι (τοῦ τ' ἔστιν ἐκ τοῦ Pierre d' Aulpes τῆς Προϋγκίας), καὶ κατὰ τὸ Διδυμότειχον τὴν οὐκ οἶον ἔχοντες (Νικητ. εἰς Μανουὴλ Β'. 4).

(4) Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐν Ἀτρῇ ὁσία Θεοδώρου καὶ τὸν βίον καὶ τὴν ἀκολουθίαν συνέταξε μετὰ τῆς Ἰῶβ, ἀκμάσας, ὡς φαίνεται, περὶ τὸν 1170. καὶ ὁ μὲν βίος ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν Ἰωνίᾳ (τῷ 1574) ὑπὸ Ἰωάννου Ἀλυσίου τοῦ γαλλοῦ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη περιγραφῇ μαρκαριῶν κωδίκων, ἡ δ' ἀκολουθία μετὰ ἐρετικὰς ἐκδόσεις μετετυπώθη ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ τυπογραφείῳ Π. Μαρτζαράκη, διὰ τῆς ἐξ Ἀτρῆς ἀποδήμιον, εὐλαβείας χάριν (Ἐκκλ. Τ. Α'. σ. 41).

(5) Ἀλλ' ἐν τῇ διαιρέσει ταύτῃ πιστεύεται τινὲς τοποὶ περιείχοντο ἐκ προγενεστέρας